

Post October 7 Israeli Poetry in Conversation with Traditional Sources

חושך על פני תהום צור גואטה

המורה מיכל שאלה אותנו:
"מי כאן יודע לומר לי מה פרוש הפסוק,
'וְהָאֲרֶץ הָיְתָה תְהוֹ וְנִבְהוּ'
וְחֹשֶׁךְ עַל פְּנֵי תְהוֹם?"

כל השנים האלה, מאז ועד היום
הדהדה אותה שאלה בְּתוֹכִי, הדהדו בי
עיני המורה המְחַפְּשֹׁת אֶצְבַּע מוֹנֵפֶת,
הדהדה בי אותה השתיקה הגורפת

בשבעה באוקטובר הדהד צלצול הטלפון
בביתה הדומם של המורה מיכל.
"זה אני" אמרתי, "הנה היתה נבהו."
הנה החושך, הנה התהום, שלום.

Darkness over the Surface of the Deep Tzur Guetta

My teacher Michal once asked us:
"Who can tell me the meaning of the verse,
'**The earth was chaos and confusion,
with darkness over the surface of the deep**'?"

All these years, from then to this very day
That question has echoed within me, the teacher's eyes
As she was looking for a raised hand, resonated within me,
That all-encompassing silence echoed in me.

On October 7th the ringing telephone echoed
In the silent home of my teacher Michal.
"It's me," I said. "Here's your chaos and confusion.
Here's your darkness. Here's your deep. Goodbye."

Post October 7 Israeli Poetry in Conversation with Traditional Sources

ביום רחל שרנסקי דנציגר

ביום אֶפְשֶׁר לְאַפּוֹת עוֹגִיּוֹת לְנִשּׁוֹת הַמְּלוֹאִימְנִיקִים
ביום אֶפְשֶׁר לְשַׁלַּח הוֹדְעוֹת מְחַזְּקוֹת לְחֻבְרִים
ביום אֶפְשֶׁר לְנַחֵם אֲבֵלִים
ביום אֶפְשֶׁר לְהִשְׁקִיעַ בְּחַיִּים
אֲבָל בְּשָׁעוֹת הַלַּיְלָה
אֵין אִיֵּךְ לְהִשְׁתִּיק אֶת הַמֵּתִים.
אָנִי שׁוֹכְבֵת וְלִבִּי עֹר*
עַר וְדוֹהֵר
רוֹדֵף אַחֲרַי שְׂבָרִי סְפוּרִים שְׁסוּפָם כְּבָר יְדוּעַ
וְהַכֹּל הַכֹּל הַכֹּל מְרַגֵּשׁ פְּצוּעַ, פְּגוּעַ
וְאִיֵּךְ אֶפְשֶׁר לִישֹׁן
וְאִיֵּךְ אֶפְשֶׁר לְשָׁקֵט
כְּשֶׁאֲבַדְנוּ לְנֶצַח
יֹתֵר מֵאַלֶּף לְבָבוֹת?

*אני ישנה ולבי ער

During the Day Rachel Sharansky Danziger

During the day one can bake cookies for the wives of reservists
During the day one can send strengthening messages to friends
During the day one can comfort mourners
During the day one can invest in life
But at night
There is no way to silence the dead.
I lie down and my heart is awake*
Awake and galloping
Chasing fragments of stories whose endings are well-known
And **everything, everything, everything** hurts and feels wounded, injured, damaged
And how can one sleep
And how can one be tranquil
When we have lost for all eternity
More than one thousand **hearts**?

*I sleep, but my heart is awake. Song of Songs 5:2

Post October 7 Israeli Poetry in Conversation with Traditional Sources

בְּדַבּוּר אֶחָד אֶסְנֵת אֶלְדָּר

א.

שְׁמֵרֵי אֶת בְּנוֹתַי קְרוּב אֵלַיךְ
אֶת הָאֲנָטִימִיּוֹת שֶׁל מְשַׁפָּחָה מִתְעוֹרְרֶת בְּשַׁבָּת בְּבִקְרָא
אֶת הַגִּעְגּוּעַ לְבֵית
אֶת הַתְּמִימוֹת שֶׁבְטוּחַ לָהּ בֵּין אַרְבַּעַת כְּתָלָיו.
אֶת הַתְּקוּהָ

וְזָכְרֵי אֶת הַשַּׁבָּת הַהִיא

אֶת הַחֲרָדָה שֶׁסִּכְסְכָה אֶת שְׁנֵתְךָ
אֶת כְּדוּרֵי הַהֲרַגְעָה שֶׁהֲרִחִיקוּ אוֹתְךָ מֵעֲצָמְךָ
אֶת כַּמּוּיּוֹת הַיַּיִן
אֶת הַכָּאֵב עַל הַיְלָדָה הַמְּשׁוֹטָטֶת בַּמְּנִהְרֹת בְּעֵזָה
אֶת מִי שִׁישְׁאָרוֹ חֲבוּקִים לְנֹצָה
אֶת הָאִימָה.

ב.

הַתְּנַעֲרֵי מֵעָפָר רַעִים
צֵאֵי מִתוֹךְ הַפִּיכֹת בְּאֵרֵי
לְבָשֵׁי בְּגָדֵי הַיּוֹם יוֹם
קוּמֵי מִהַשְּׂבָעָה בְּאוֹקְטוֹבֵר

ג.

אֶבֶל אֲנִי
אֲנִי אֲנִי בָּאָה??

*In a Single Utterance** Osnat Eldar

A.

Keep your daughters close to you
The intimacy of family waking up on Shabbat morning
The longing for home
The innocence of being safe among its walls
The hope

And *remember* that Shabbat

The anxiety that drove a wedge into your sleep
The tranquilizing pills that distanced you from yourself
The quantities of wine
The pain for the little girl wandering alone in Gaza tunnels
Those who will remain hugging forever
The terror

B.

Arise, shake off the dust Reim
Rise and go forth from the ruins Be'eri
Clothe yourself in everyday clothing
Get up from the Shiva in October

C.

But I

Now, **where can I turn??** **

* The italicized phrases are all from Lekha Dodi, a liturgical poem recited on Shabbat Eve. Its first line is “Keep and Remember in one utterance.” The command to observe the Sabbath begins with the word “Keep” in Deuteronomy and “Remember” in Exodus. A Midrash reconciles this by saying that God recited both words “in one utterance.”

** These were the words of Judah when he could not find his brother Joseph. Genesis 37:30.

Post October 7 Israeli Poetry in Conversation with Traditional Sources

מְשִׁירֵי הַגּוֹלָה מִמְּקוֹמָהּ אסנת אלדר
"וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכָם" שְׁמוֹת כ"ה, ח

גּוֹלָה מִמְּקוֹמִי
גְּלוּיָה וְנִגְלִית
נוֹדְדֵת בֵּין חֲרָבוֹת הָעִיר
שֶׁהָיְתָה לִי לְבַיִת
רְגְלֵי בּוֹטְשׁוֹת עָפָר וְאַפָּר
פַּעַם הָיָה זֶה עֵסִיס רְמוֹנִים
מִפְרָדֵס הַזְּכָרוֹנוֹת עָלָה רִיחַ שֶׁל חֲרוֹת
אוֹ שֶׁמָּא הָיָה זֶה רִיחוֹ שֶׁל בַּיִת עֵשֶׁן
בְּסַמְטְאוֹתֶיהָ שֶׁל עִיר
אֲנִי נִסְפָּגָת גַּעְגּוּעִים
לְבַיִת אֲשֶׁר נִחְרַב

גּוֹלָה מִמְּקוֹמִי
גְּלוּיָה וְנִגְלִית
מְשׁוֹטְטֵת בְּסַמְטְאוֹתֶיהָ שֶׁל עִיר פְּצוּעָה
מִחֲרָבוֹת הַבָּתִּים אֲנִי נוֹטֶלֶת
כִּיּוֹר, אֲרוֹן וּפְרָכֶת
לְחֹת וְשִׁבְרֵיהֶם
בוֹנֶה לְךָ מִשְׁכָּן, אֱלֹהֵי
וְשָׁכַנְתִּי בְּתוֹכוֹ
וְשָׁכַנְתָּ בְּתוֹכִי

From Songs of the Exiled from Her Dwelling Place Osnat Eldar
"And I shall dwell within them" Exodus 25: 8

Exiled from my dwelling place
Visible and exposed
Wandering among the ruins of the city
That was my home
My feet trample dust and ashes
Once it had been like the nectar of pomegranates
The fragrance of freedom wafted from the orchard of memories
Or was it perhaps the smell of a smoking house
In a city's alleys
I am absorbed by longings
For the house that was destroyed

Exiled from my dwelling place
Visible and exposed
Roaming the alleys of a wounded city
From the houses' ruins I take
A basin, an ark and a curtain
Tablets and their broken fragments
I am building You a sanctuary, My God
And I shall dwell in it
And you shall dwell within me

Post October 7 Israeli Poetry in Conversation with Traditional Sources

”

מה את רואה: רוני אלדד

בלונים פרחים אני רואה,
עופות צווחים, נוצות, נוצות על הפתחים,
אב מוליך עגלת תינוקת, קפוא באמצע התנועה

מה את רואה:

אש בוערת בחנות פרחים, אני רואה,
בתוך הבית ילדים טובים, אישונים זרחים
קסדות אופניים לראשם מפתח תותחים
אישה צועקת אל הטלפון בלחת שמועה

מה את רואה:

אני לא רואה, אני שומעת אלהים בוכים
מאחורי אילן גבה או בתוך שיהים
רק אם בשר ודם סוככת על האפרוחים, ובכנפיה
רחמי כל העולם זרחים, איה היא גטרפת
בשני חיה רעה

מה את רואה, אני רואה

היינו משניים. כסטה השמש אפר מלאכים
תנים חרצו שן בשדותינו, כל הילדים פקוחים
לא נישן יותר אף פעם, העיר אותנו חשך אלהים

What Do You See Ronny Eldad

I see balloons **flying in the air****
Shrieking birds, feathers, feathers in the doorways,
A father pushing a baby stroller, frozen in mid-motion

What do you see:

I see a fire burning in a flower shop,
I see, inside the house, good children, their pupils glowing
Bicycle helmets on their heads, for fear of cannons
A woman yelling a dreadful rumor into the phone

What do you see:

I do not see, I hear **a divine being***** weeping
Behind a tall tree or inside the bushes.
Only a flesh-and-blood mother hovering over her chicks,
The whole world's compassion shining from her wings
How she is devoured by the teeth of a wild beast.

What do you see, I see

That we have become strange: the sun is covered by angels' dust
Jackals bare their teeth in our fields, all the children are wide-eyed
We will never sleep again. The darkness of God has woken us up.

Post October 7 Israeli Poetry in Conversation with Traditional Sources

Jeremiah 1:11-14

וַיְהִי דְבַר־ה' אֵלַי לֵאמֹר מַה אַתָּה רֹאֶה
וַיֹּאמֶר סִיר נָפוּס אֲנִי רֹאֶה וּפְנֵי מִפְּנֵי צְפוּנָה: וַיֹּאמֶר ה' אֵלַי מִצְפוֹן תִּפְתַּח הַרְעָה עַל כָּל־יֹשְׁבֵי הָאָרֶץ:

The word of God came to me: What do you see, Jeremiah? I replied: I see a branch of an almond tree. God said to me: You have seen right, For I am watchful to bring My word to pass. And the word of God came to me a second time: What do you see? I replied: I see a steaming pot, tipped away from the north. And God said to me: From the north evil shall burst forth upon all the inhabitants of the land!

Goodness Will Burst Forth from the South

Lyrics and music Avraham Zigman (1972)

What do you see?
What do you see?
I see an almond blooming
and the fortress is a guest hotel
And this is a sign of peace and quiet
For goodness will burst forth from the South
.....
What do you see?
What do you see?
I see a bird in the wind
Within the walls her nest is safe
And this is a sign of peace and quiet For
goodness will burst forth from the South

מדרום תפתח הטובה מילים ולחן: אברהם זיגמן

מה אתה רואה?
מה אתה רואה?
אני רואה שקד פורח
והמעוז מלון אורח
זזה סימן של שקט ושלוה
כי מדרום תפתח הטובה

מה אתה רואה?
מה אתה רואה?
אני רואה ציפור ברוח
בין החומות לה קן בטוח
זזה סימן של שקט ושלוה
כי מדרום תפתח הטובה
.....

The martyred Rabbi Hanina ben Teradyon was burned while wrapped in a Torah scroll. His students said to him: Our teacher, **what do you see?** He said to them: I see the parchment burning, but **its letters are flying** to the heavens Babylonian Talmud, Tractate Avodah Zarah 18a:

אמרו לו תלמידיו: רבי מה אתה רואה? אמר להן: גליון נשרפין ואותיות פורחות

וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ אֶל־תִּירָאִי כִּי מָה רְאִיתָ וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה אֶל־שְׂאוּל
אֱלֹהִים רְאִיתִי עֹלִים מִן־הָאָרֶץ: שמואל א, כח:יג

The king answered her, “Don’t be afraid. What do you see?” And the woman said to Saul, “I see a **divine being** coming up from the earth.”

Post October 7 Israeli Poetry in Conversation with Traditional Sources

לברוח אלחנן ניר

התורה, הגוילים, התפילה, המלים, הרומן, השירים, הכל
אנחנו זורקים ברגע
רק שנינוח בנו זעקה.
הכל לאש, הכל עכשו:
אלבומי החתונה,
צלחות החרסינה עם פס הפסח מסבתא,
ציורי הבית הרבים מגן דינה
(כלם עם גג אדום, בלי רצפה),
אין לנו עוד זמן
הם באים, שומעים אותם חזק,
פרצו הכל – הגדרות, החומה, המגדלים,
טמאו השמנים, תודיע, מתי אתה בא,
מהר, הגבר, הכל כבר עשן,
תסתכל, אנחנו כאן,
אין לנו עוד לאן
לברוח

To Run Away Elchanan

The Torah, the scrolls, the prayer, the words, the novel, the poems, everything
We would throw them away in an instant
If only Your **rage*** would come to rest
Everything to the fire, everything, right now:
The wedding albums,
The china plates edged with the silver from grandma
The simple drawings of houses from Dinah's kindergarten
(All with a red roof and no floor),
We have no time left
They are coming, You can hear their power,
They've breached everything – the fences, the wall, the towers,
They desecrated the oil, Tell us, when are You coming,
Quickly, be stronger, everything is going up in smoke,
Look, we are here,
We have nowhere else
To run

*Jonah 1:15 And they heaved Jonah overboard, and the sea stopped raging.

וישאו את־יונה ויטלֵהוּ אֶל־הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ:

Post October 7 Israeli Poetry in Conversation with Traditional Sources

ואלה שמות יעל ליפשיץ

אלה, שמות בני ישראל, הבאים, מצרימה" (שמות א' א')

ואלה שמות בני ישראל
שמונים ועוד ששה לילות
ואלה שמות המכסים בעלטה.
ואלה שמות יורדים לתהומות יגון
שנגדעו מחייהם בחטף.
ואלה שמות בני ישראל ששועתם
עולה מעמק מחילות האפלה
ואין מלאך ואין שרף שיושיעם
ואין אף לא לשון אחת של גאולה.
אך יש תקנה
ולך כנפים מרעידות
שביקלטה לפרץ המיצרים
לקרא להם בשמם
ולמשותם
להשיבם- אל ארץ החיים

These Are the Names Yael Lifshitz

*These are the names of the children of Israel who came to Egypt
(Exodus 1:1)*

And these are the names of the children of Israel

Eighty and another six nights

And these are the names of those covered by darkness.

And these are the names of those descending to the abyss of grief

Whose lives were abducted and cut off from their life".

And these are names of the children of Israel whose cry

Rises from the depth of the tunnels of darkness

And there is no angel nor seraph to save them

Not even a single expression of deliverance.

But there is hope

With trembling wings

With the power to break out of **the straits**

And call them by their names

And **draw them out**

To bring them back - to the **land of the living.**